

Приключи трансграничният проект за Странджа

На 31 май-1 юни в Царево се проведе заключителната пресконференция по трансграничния проект с Република Турция „Защита на устойчивите горски екосистеми в Странджа/Йълдъз планина при изменение на климата“. В нея участие взеха Галип Узун - заместник-директор на РДГ - Истанбул, и ръководител на проекта от страна на Турция, Ихсан Джейлан - директор на Управлението по горите в Демиркьой, екипът на проекта от страна на България и кметът на община Царево инж. Георги Лапчев. Пресконференцията беше открита от инж. Станимир Божанов - директор на Регионалната дирекция по горите - Бургас. Докладът за изпълнените дейности през периода на действие на трансграничния проект и резултатите от извършените измервания на елементите на климата през първите пет месеца на 2018 г. бе представен от инж. Стоян Терзиев - заместник-директор на РДГ - Бургас. Презентирани бяха техническите характеристики и начинът на работа на автоматичните метеорологични станции. През първия ден от конференцията екипите на проекта посетиха метеорологичната станция в двора на ДГС - Кости, община Царево. През втория ден бяха проведени заключителната среща на екипите по проекта и дискусиата за дейностите по неговото финализиране.

Регионалната дирекция по горите - Бургас, бе водещ партньор и е поела задължението да изпълни трансграничния проект в сътрудничество с Управлението по горите в Демиркьой. Основната цел на проекта с продължителност 15 месеца, приключил на 20 юни т.г., бе подобряване на защитата на горските екосистеми в условията на климатичните промени чрез създаване на база данни за промените на климата. Изпълнението на проекта допринесе за определяне на влиянието на природните бедствия върху горските екосистеми на Странджа/Йълдъз планина и прогнозиране на бъдещи щети от климатичните промени.

Проектът премина в няколко фази, като партньорите проведоха на 3-4 август 2017 г. в Демиркьой стартиращата двудневна пресконференция „Защита на устойчивите горски екосистеми в Странджа/Йълдъз планина под влияние на промяна на климатичните условия“, работен семинар „Управление на горите в Странджа/Йълдъз планина в условията на климатични промени“ (18-20 октомври 2017 г.) в Созопол и семинар-обучение „Устойчиво използване на общите природни ресурси в трансграничния район“ на 19-21 април т.г. в Инеада, Турция.

В рамките на проекта от българска страна са закупени високопроходим автомобил „Хюндай“, лаптоп и три мобилни метеорологични станции с необходимото оборудване.

Местата, в които са поставени метеорологичните станции, са подбрани така, че да се обхванат различните надморски височини и метеорологични условия в централните части на Странджа. Районът около с. Кости е избран като характерен с повсеместното разпространение на странджанската зеленика - ендемит, срещащ се единствено в планината. Две метеорологични станции са монтирани на откритите площи в ДГС - Кости (25 м н.в.) и в ДГС - Звездец (360 м н.в.). Отчетените от тези станции количества на валежите за първите пет месеца от годината са съответно 526 л/м² за района на Кости и 474 л/м² за района на Звездец, като 90 % от валежите са паднали през първите три месе-

Проектният екип в ДГС - Кости

ца от годината - 477 л/м² за Кости и 409 л/м² за Звездец. Третата станция бе поставена през януари 2018 г. в м. Макьовци на ДГС - Кости, на 150 м н.в., под склопа на равномерно изредена иглолистна култура.

Тенденцията от последните години падналите количества на валежите да не са равномерно разпределени по месеци се запазва, като се отчитат максималните количества през есенно-зимния период от годината. Отчетеното количество на валежите през първите пет месеца представляват над 50 % от годишното количество, което за южната част на планината е от 800 до 950 л на кв. метър. Най-ниската минимална температура през този период е измерена на 1 март в станцията в Звездец - 13.1 градуса. За постигане на целите на проекта планираме поставяне на метеорологичните станции и в други райони на планината, като интересни данни се очаква да се съберат от най-високите части в българската част на Странджа - района на граничния пост над Малко Търново. Интерес представлява и измерването на количеството на валежите под склопа на различните видове и с различната пълнота и склопеност гори, за да може да се направи извод каква част от количеството на валежите се поема от короните и стъблата на дърветата.

Проектът допринесе много за обучението на специалисти и за създаването на база данни, необходими за дългосрочно проучване на горските екосистеми в Странджа/Йълдъз планина. Тази информация планираме да бъде използвана и при разработване на новия трансграничен проект, който ще е свързан с проблемите на съхнене на иглолистните култури в района на планината.

Инж. Станимир БОЖАНОВ
директор на РДГ - Бургас